

AABENRAA HAVN TAL & FAKTA

2023

SØNDERJYLLANDS ENESTE ERHVERVSHAVN

INDHOLD

Velkommen til Aabenraa Havn.....	4
Havnens strategiske beliggenhed.....	6
Grøn omstilling.....	8
Ejerforhold og økonomi.....	10
Havnens aktiviteter og specialer.....	12
Oversigtskort.....	14
Ensted havn - Mod en bæredygtig fremtid.....	16
Perfekte rammebetingelser for Power-to-X.....	18
Mødet mellem by og havn.....	20
En tur i tidsmaskinen.....	22

Vision:

**AABENRAA
HAVN - FOR
EN BEDRE
FREM TID**

Aabenraa Havn vil bevare og udbygge sin position som vigtigt lokalt, nationalt og internationalt transportknudepunkt, der skaber grønne arbejdspladser og understøtter velfærd og erhvervsliv i Aabenraa og Sønderjylland.

Mission:

Med fokus på bæredygtig udvikling af Aabenraa Havn, fremmer vi adgang til søtransport og sikrer attraktive rammer for industri, hvorved vi skaber værdi og konkurrencefordele for vores kunder.

8.

STØRSTE
kommunalt ejede
HAVN I DANMARK
(målt på godsmængder)

I DANMARKS

57.

STØRSTE BY

**SØNDERJYLLANDS
ENESTE
ERHVERVSHAVN**

9.746

**ANSATTE INDENFOR
HANDEL OG TRANSPORT**
i Aabenraa kommune

910

**ARBEJDSSTEDER
INDENFOR
HANDEL OG
TRANSPORT**
i Aabenraa kommune

FLERE END

2.000

**ARBEJDSPLADSER
ER AFHÆNGIGE AF
AABENRAA HAVN**

TAL & FAKTA

VELKOMMEN TIL AABENRAA HAVN

Aabenraa Havn er en af Danmarks mest attraktive erhvervshavne og en af de strategisk vigtigste virksomheder i Sønderjylland. Store ord vil nogen måske tænke. Men den er god nok, for der er både tal og fakta bag, som du her kan dykke ned i.

Aabenraa Havn er Sønderjyllands eneste erhvervshavn og er derfor uundværlig for import og eksport af gods til og fra Sønderjylland og Nordtyskland. Godsstrømmen er en forudsætning for, at områdets virksomheder og landbrug kan fungere, vækste og trives.

De har brug for tilgangen af råvarer og materialer, ligesom de skal kunne videretransportere deres produkter – og alle har vi brug for, at det foregår så klimavenligt som overhovedet muligt. Her spiller havneadgang og søtransport en altafgørende rolle, fordi det er den mest miljøvenlige transportform.

Det er langt fra kun lokale virksomheder, der benytter Aabenraa Havn. Blandt brugerne er i dag bl.a. nogle af Danmarks største vindmølleproducenter, energiselskaber og råvarevirksomheder. På mange måder er havnen

en vækstdynamo for andre virksomheder, og samlet set genererer Aabenraa Havn flere tusinde arbejdspladser i Sønderjylland.

I Aabenraa tror vi på, at vækst, nye arbejdspladser og bæredygtig udvikling kan gå hånd i hånd. Havnen er en nøglespiller i både erhvervsudviklingen og den grønne omstilling, og den er en forudsætning for, at vi i Aabenraa kan leve op til vores ambitioner om sund vækst, bæredygtig udvikling og aktivt bidrage til FN's verdensmål.

**PÅ DE FØLGENDE SIDER INVITERES DU MED PÅ HAVNEN,
UD PÅ DEN BLÅ MOTORVEJ OG IND I FREMTIDENS
GRØNNE OMSTILLING.**

VI ØNSKER DIG EN GOD TUR.

HAVNENS STRATEGISKE BELIGGENHED

PORTEN TIL EUROPA

Aabenraas geografiske placering er optimal for virksomheder, der er afhængige af at kombinere national og international transport. Området er således et oplagt hub for virksomheder, der enten importerer, eksporterer eller videredistribuerer varer – uanset om det er til Europa, Skandinavien eller Danmark.

Den centrale placering som porten til Europa og i Jyllandskorridoren, der binder Central-europa og Skandinavien sammen, giver Aabenraa en helt særlig styrkeposition inden for transport og logistik. Den gør Aabenraa til et naturligt transport- og logistikknudepunkt, der giver virksomhederne optimale forudsætninger og forsyningssikkerhed. Transportsektoren i Aabenraa er derfor ikke overraskende blandt de største og vigtigste sektorer i kommunen målt på både omsætning, antal virksomheder og arbejdspladser.

Aabenraa Havn er landsdelens største erhvervs- og indskibningshavn for hele Østersøområdet og Nordeuropa. Derfor er den en meget væsentlig del af transportsektoren, samarbejdet i GateDanmark og Aabenraas forsyningshub. Havnen er således ikke blot en vigtig arbejdsplads i Aabenraa, der understøtter det lokale erhvervsliv, men er også et afgørende rammevilkår for den fortsatte erhvervsudvikling i hele Sønderjylland.

25 km

Fra Aabenraa Havn

**TIL GRÆNSEN
OG NORDEUROPAS
STØRSTE TRANSPORT-
CENTER**

**ANSATTE I
TRANSPORT-
SEKTOREN**

i Aabenraa kommune:

3.523

DYBESTE ØSTERSØ-HAVN

FREDERICIA

14 M

KOLDING

6,8 M

FLENSBURG

7,3 M

KIEL

11,5 M

AABENRAA

11 M

RØNNE

11 M

ENSTED
18 M

76%

AF DEN
SAMLEDE
IMPORT TIL
DANMARK
KOMMER
VIA SØVEJEN

8 MINUTTER
TIL/FRA

E45

TRANSPORT AF RÅVARER
TIL OG FRA REGIONEN VIA
SØVEJEN ER AF NATIONAL
BETYDNING

LANDSDELENS
STØRSTE
ERHVERVS- OG
INDSKIBNINGSHAVN FOR
HELE ØSTERSØ-
OMRÅDET

Aabenraa Havn ligger ideelt placeret både i forhold til de fire sønderjyske kommuner og Nordtyskland, hvor Kiel er den nærmeste større erhvervshavn.

PÅ DEN BLÅ MOTORVEJ

GRØN OMSTILLING SKABER VÆKST OG ARBEJDSPLADSER PÅ HAVNEN

CA.
100.000

ARBEJDSPLADSER I DET BLÅ DANMARK
(rederier, havne og maritime virksomheder)

Den grønne omstilling til en bæredygtig fremtid er en enorm udfordring – formentlig den største vi mennesker nogensinde har stået over for. I Danmark er det vores mål at reducere drivhusgasudledningen med 70% i 2030.

Transportsektoren står i dag for 28% af Danmarks samlede udledning af drivhusgasser. Men der er stor forskel på, hvor meget CO₂ de enkelte transportformer udleder. Den største udleder er persontransporten, og derefter kommer den tunge vejtransport. Nederst på listen er skibstransport, og derfor er Aabenraa Havn på lige fod med andre danske erhvervshavne en nøgleaktør i den grønne omstilling.

Den blå motorvej er en af de mest klimavenlige godstransportformer, og derfor har EU sat som mål, at 30% af alle godstransporter over 300 km skal flyttes fra vej til sø og bane i 2030. I 2050 er målet 50%. Søtransporten er med andre ord i hastig udvikling, og det kan skabe vækst og nye grønne arbejdspladser i de kommuner, der prioriterer og udvikler deres erhvervshavne – ikke mindst lige her i Aabenraa.

Aabenraa Havn har stor betydning for Sønderjyllands og de sønderjyske virksomheders klimaaftryk. For den nemme og effektive adgang til den blå motorvej gør det muligt at transportere såvel råvarer som færdige produkter med lavest mulige CO₂ udledning.

Samtidig er havnen vigtig for den grønne omstilling, fordi den understøtter den danske vindmølleindustri. De store havvindmølleparker, der er en forudsætning for Danmarks grønne omstilling, er nemlig helt afhængige af søtransport af vindmøllekomponenter.

På Aabenraa Havn er den grønne omstilling og arbejdet med FN's verdensmål en del af både DNA og dagligdag. Det gælder både i fokuset på miljøvenlig teknologi og maskinel, reduktionen af forurening, ressourceforbrug og spild, håndteringen af skibsaffald og i særdeleshed i udviklingsplanerne for Ensted-havnen.

FN'S
VERDENSMÅL

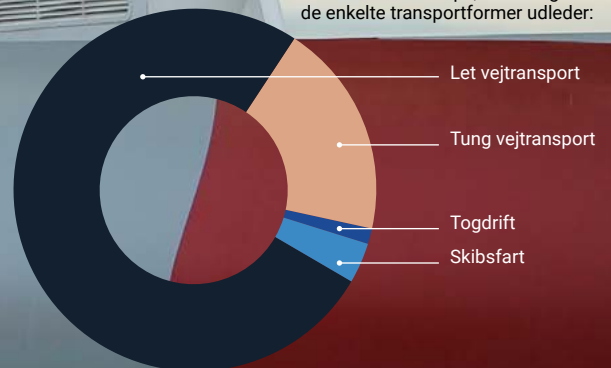
Nr. 6

De danske erhvervshavnes placering på World Economic Forums liste over de mest effektive havne i verden

28%

AF DANMARKS SAMLEDE CO₂-UDLEDNING KOMMER FRA TRANSPORT

Der er stor forskel på, hvor meget de enkelte transportformer udleder:

DEN BLÅ MOTORVEJ ER EN AF DE MEST KLIMAVENTLIGE GODSTRANSPORTFORMER
EU'S MÅLSÆTNING ER DERFOR, AT:

30% 50%

AF ALLE GODSTRANSPORTER OVER 300 KM
SKAL FLYTTES FRA VEJ TIL SØ OG BANE

i 2030 i 2050

LASTBIL 20 KM

DIESELTOG 60 KM

CONTAINERSKIB 120 KM

SÅ LANGT KAN 1 KG GODS FLYTTES VED UDLEDNING AF 1 KG CO₂

HVEM BESTEMMER HVAD?

Aabenraa Havn er én af

26

**KOMMUNALE
SELVSTYRE-
HAVNE I
DANMARK**

HAVNENS BESTYRELSE:

- 4** Politisk udpegede medlemmer
- 3** Professionelle bestyrelsesmedlemmer
- 1** Medarbejderrepræsentant

VÆRD AT VIDE

Ifølge lovgivningen er et bestyrelsesmedlem forpligtet til at optræde loyalt over for virksomheden og varetage dens interesser. Når et medlem er politisk udpeget til en bestyrelse, bliver han eller hun en del af virksomhedens øverste ledelse og er derfor hverken byrådets repræsentant i virksomheden eller virksomhedens repræsentant i byrådet.

Aabenraa Havn er en kommunal selvstyrehavn. Det betyder, at havnen er 100% ejet af Aabenraa Kommune, men at havnen og kommunen er helt adskilte enheder både administrativt og økonomisk. Det er bestemt i og reguleret af den danske Havnelov, der fastslår, at Aabenraa Havn som selvstyrehavn skal drives som kommerciel virksomhed adskilt fra kommunen. Det er også Havneloven, der fastsætter de helt overordnede rammer for havnens forretningsområder og virke som kommerciel virksomhed. I loven står der f.eks., at havnearealerne skal prioriteres til erhvervsmæssige aktiviteter, der understøtter søtransport eller forudsætter havnenær beliggenhed.

Som selvstyrehavn og kommerciel virksomhed har Aabenraa Havn sin helt egen økonomi. Havnen er således ikke finansieret af skatte kroner men af fire selvstændige indtægtskilder: Skibsafgifter, vareafgifter, salg af maskintimer og lejeindtægter. Samtidig er havnens økonomi lukket, hvilket vil sige, at der ikke kan eller må trækkes penge ud af havnen. Alle indtægter går derfor til drift, reinvestering og udvikling af anlæg og infrastruktur på havnen.

Selvom Aabenraa Kommune som ejer ikke må blande sig i den daglige drift eller havnens økonomi, over kommunen alligevel stor indflydelse på Aabenraa Havn. Det sker dels gennem kommunens ejerstrategi for havnen og dels gennem udpeging af syv medlemmer til Aabenraa Havns bestyrelse, hvoraf fire er byrådsmedlemmer. De resterende tre er professionelle bestyrelsesmedlemmer med relevante kompetencer inden for f.eks. havnedrift, transportsektor og erhvervsudvikling. Modsat en almindelig bestyrelse udpeges bestyrelsesmedlemmerne kun for en fireårig periode, der følger valgperioderne.

Ejerstrategien fungerer som strategisk ramme for havnen. F.eks. har den nuværende ejerstrategi fokus på, at havnen skal udvikle nye og eksisterende forretningsområder for at understøtte erhvervsudviklingen i hele regionen samt være helt i front inden for klima og miljø. Ejerstrategien sætter hermed retningen for havnens udvikling, og det er havnens opgave at realisere strategien. Ejerstrategien revideres hvert fjerde år i første halvdel af hver ny valgperiode.

AABENRAA HAVNS
OMSÆTNING 2022:

43.439.605kr

9%

STIGNING I
HAVNENS
OMSÆTNING
I 2022

131 mio. kr

AABENRAA HAVNS
INVESTERINGER
(renovering og nye anlæg)
2018-2022

SÅDAN TJENER AABENRAA HAVN PENGE

Skibsafgifter:

Når et skib lægger til kaj, betales der en afgift på baggrund af skibets bruttoton, dvs. rumfanget af samtlige lukkede rum i skibet.

Vareafgifter:

Betales for alt gods, der losses, lastes eller på anden måde landsættes på havnen

Salg af maskintimer:

Havnens kunder køber maskintimer hos Aabenraa Havn i forbindelse med lastning, losning og håndtering af gods.

Lejeindtægter:

Aabenraa Havn udlejer arealer til kundernes bygninger, services og produkter

HAVNENS AKTIVITETER OG SPECIALER

DAGLIGDAG PÅ HAVNEN

Aabenraa Havn er blandt de 15 største havne i Danmark målt på godsomsætning og den 6. største på omsætning af tørlast. Derfor er dagligdagen på havnen travl. Havnen er arbejdsplads for ca. 300 medarbejdere i 12 havnerelaterede virksomheder, der ligger på havnen, som f.eks. Aalborg Portland, Stema Shipping, Faxø Kalk, Ewers og Nature Energy. De 12 virksomheder arbejder på forskellig vis med det gods, der hver dag ankommer til eller udskibes fra Aabenraa Havn.

52
VIRKSOMHEDER
har adresse på havnens arealer

Aabenraa Havn er en multifunktionel havn, der kan håndtere næsten alle godsformer, men havnen er særlig specialiseret i håndtering af to former for gods: Bulk og projektgods:

BULK

Bulk er enten tørt eller flydende gods, der transporteres upakket. Tør bulk er f.eks. korn, gødning, cement, granitkærver og sand. Flydende bulk kan være forskellige former for olie, gas, brændstof og kemikalier.

Uanset om bulken er tør eller flydende, er det gods, der er livsnerve for en lang række sønderjyske og nordtyske virksomheder inden for bl.a. industri, klima- og energisektoren, transport, bygge- og anlægsbranchen og landbrug. Deres drift og produktion er afhængig af de meget store mængder bulk-gods, der hver dag ankommer til eller udskibes fra Aabenraa Havn.

PROJEKTGODS

Projektgods er så stort og vanskeligt gods, at det umuligt kan passe ind i en standardcontainer og derfor kræver særlig behandling at læsse eller losse. Det kan typisk være vindmølle- og offshorekomponenter. Aabenraa Havn har både mandskabet og specialudstyret til at håndtere den støt stigende mængde projektgods, der er essentiel for den danske vindmølle- og offshoresektor. F.eks. udskibes lokale virksomheder som Valmont SM i

Rødekro vindmølle-tårne og Scancab i Klipelev kabiner til boreplatforme fra Aabenraa Havn. Aabenraa Havn er i dag en af landets fire foretrukne udskibningshavne for vindmøllekomponenter og projektlaster.

Når projektgods eller andet specialgods skal transporteres, er det en stor fordel, at Aabenraa Havn også har topmoderne Ro-Ro-leje og -terminal. Ro-Ro står for "roll on-roll off" og betyder, at lasten kan køres direkte til og fra borde på trailere eller lastbiler og derfor hverken skal lastes eller losses. Det er en ofte benyttet fragtform, når eksempelvis særligt følsomme vindmøllekomponenter eller transformatorer skal transporteres.

Begge godsformer kræver adgang til mange kajmeter, da godset typisk bliver losset eller lastet direkte via kajgaden. Derfor har Aabenraa Havns mere end 1,5 kilometer kajgader en afgørende rolle for havnens mulighed for at håndtere store mængder gods.

CA. **3000**

**ARBEJDSPLADSER
FYSISK PLACERET
PÅ HAVNEN**
Heraf 14 i Aabenraa Havns
egen organisation

3

TON
GODS OVER KAJ
I MINUTTET
24 TIMER I DØGNET
ÅRET RUNDT
(1.600.000 ton/årligt)

380

SKIBE ANLØBER ÅRLIGT
AABENRAA HAVN

Havnens maskinpark:

1

HYDRAULISK
KRAN

2

WIREKRANER

4

GUMMIGEDER

**244
TON**

MAX. LØFTE-
KAPACITET

Op til

2.500

TON

kan havnens mandskab
og maskiner laste
PÅ EN TIME

AABENRAA HAVN

1.540^m_{kaj}

(To tankskibsbroer og RO-RO-rampe ikke inkluderet)

182.000^m²

KAJ + KAJNÆRT AREAL

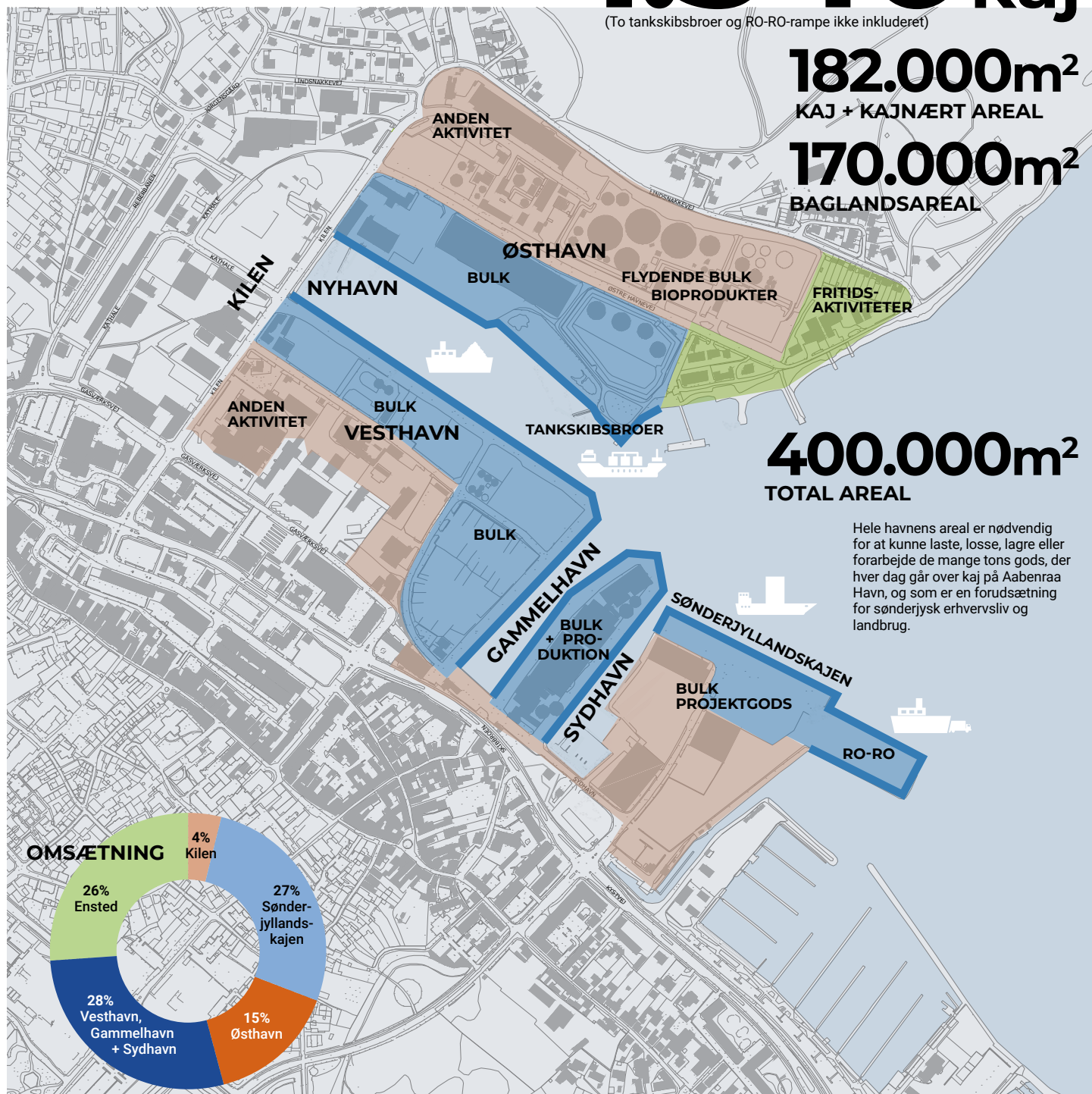
170.000^m²

BAGLANDSAREAL

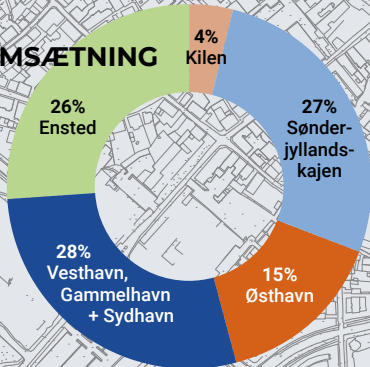
400.000^m²

TOTAL AREAL

Hele havnens areal er nødvendig for at kunne laste, losse, lagre eller forarbejde de mange tons gods, der hver dag går over kaj på Aabenraa Havn, og som er en forudsætning for sønderjysk erhvervsliv og landbrug.

OMSÆTNING

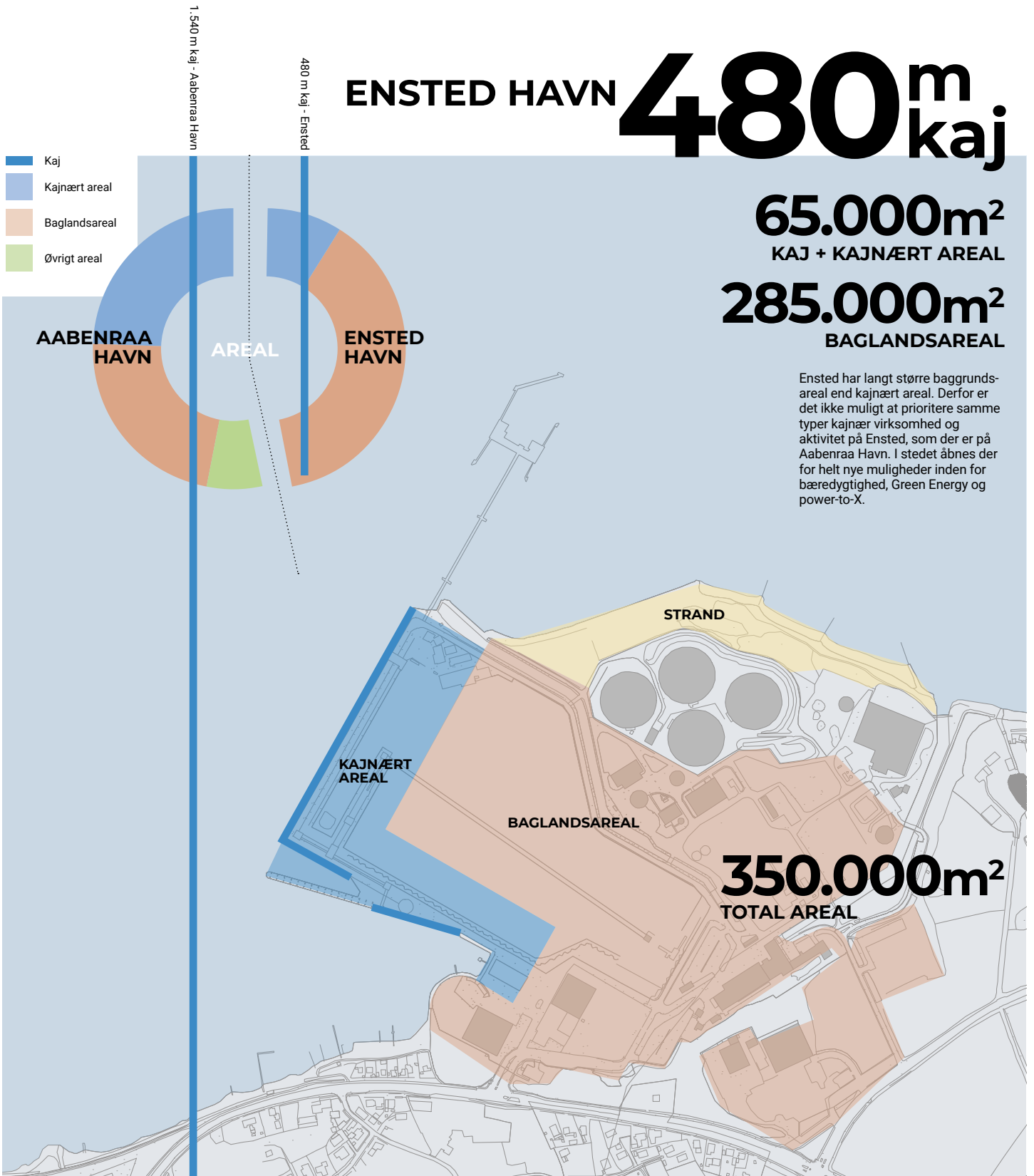

ENSTED HAVN **480m** kaj

65.000m²
KAJ + KAJNÆRT AREAL

285.000m²
BAGLANDSAREAL

Ensted har langt større baggrundsareal end kajnært areal. Derfor er det ikke muligt at prioritere samme typer kajnær virksomhed og aktivitet på Ensted, som der er på Aabenraa Havn. I stedet åbnes der for helt nye muligheder inden for bæredygtighed, Green Energy og power-to-X.

MOD EN BÆREDYGTIG FREMTID

ENSTED HAVN: AABENRAAS NYE GREEN ENERGY-ERHVERVSKLYNGE

24.000m²

haller, lagre, værksteder og kontorer

HAVNEDYBDE

18m

EN AF DE TO DYBESTE HAVNE
I HELE ØSTERSØEN

At Aabenraas grønne omstilling er en realitet, er næppe mere synligt end på Ensted-havnen. Her lå det kulfyrende kraftvarmeværk Ensted-værket side om side med Nordeuropas største kul- og oliehavn, hvor fuldlastede tank- og kulkibe dagligt lagde til med deres enorme last af fossile brændstoffer. I dag er hele området under forvandling til et kommende knudepunkt for grøn energi. Ensted er nemlig et oplagt sted at producere grøn energi, fordi både havnens faciliteter og placering i Aabenraas forsyningshub bakker op om produktionen.

Ensted er unik på flere måder. Selve havnen er blandt de to dybeste havne i hele Østersøen, og kajen er næsten en halv kilometer. Det har betydning for både skibsstørrelser og godsmængder, der kan tilgå havnen. Der kan således transporteres enkeltlaste med enorme mængder og særligt udfordrende gods som f.eks. vindmøllevinger. Hertil kommer, at arealet er godkendt til aktiviteter i miljøklasse 7, hvilket bl.a. omfatter recycling, fremstilling af vindmøller, skrot- og affaldssortering samt produktion af fremtidens grønne brændsler. Samtidig er hele infrastrukturen i top med bl.a. el-infrastruktur fra det tidligere kraftværk, bygningsmasse og hurtig adgang til motorvejsnet.

KOMMUNENS AMBITION PÅ DET NYE ENSTED:

+300 +500

ARBEJDSPLADSER
OM 5 ÅR

ARBEJDSPLADSER
OM 10 ÅR

Recycling

AABENRAA
HAVN
400.000M²

ENSTED
350.000M²

Med købet af Ensted Havn har Aabenraa Havn derfor en enestående mulighed for at indtage en førerposition inden for bæredygtig udvikling. Området er unikt men også af meget begrænset størrelse. Derfor er målet ikke at flytte Aabenraa Havns havnerelaterede virksomheder til Ensted, for de har behov for havnens nuværende faciliteter og placering for at kunne varetage den livsvigtige forsyningskæde til Sønderjyllands virksomheder. I stedet skal Ensted Havn være et helt nyt og supplerende havne- og erhvervsområde med fokus på grøn

energi og bæredygtighed. Den nye Ensted Havn har tyngde til at tiltrække nye virksomheder, arbejdspladser og uddannelser og på sigt udvikle sig til en egentlig Green Energy-erhvervs-klynge i Aabenraa.

Interessen for Ensted Havn og områdets unikke tekniske infrastruktur er massiv. Aabenraa Havn oplever stor efterspørgsel fra virksomheder inden for Green Energy-sektoren. Særligt er Ensted ideel til etablering af Power-to-X anlæg, der kan omdanne

grøn strøm fra bl.a. solceller og vindmøller til klimavenlig brint. Brinten kan herefter viderebearbejdes til en række grønne produkter såsom brændstof til omstilling af skibsfarten. Når Ensted Havn er den ideelle ramme om fremtidens PtX-produktion, skyldes det, at infrastrukturen dels sikrer den afgørende forsyning af grøn strøm og vand til PtX-processen og dels den videre transport af brint og udskibning af brintbaserede produkter.

AABENRAA HAR PERFEKTE RAMMEBETINGELSER FOR POWER-TO-X

I Aabenraa er vi gode til at tiltrække nye virksomheder. Virksomhederne, der både tæller førende danske virksomheder og store globale koncerner, skaber vækst, udvikling og arbejdspladser ikke kun i Aabenraa, men i hele Sønderjylland.

Det er samspillet mellem mange forskellige faktorer, der gør det så attraktivt for virksomhederne at etablere sig i Aabenraa, men alligevel er der en fællesnævner: Faktorerne er alle en del af Aabenraas forsyningsknodepunkt eller forsyningshub, som det også kaldes. Aabenraa ligger nemlig i et strategisk smørhul, der sikrer virksomhederne en lind og stabil forsyning af alt det, de har behov for i deres drift.

Et andet vigtigt element i det forsyningshub, som Aabenraa Havn er en del af, er adgangen til ressourcer som f.eks. grøn strøm, fibernet og vand. F.eks. har vi en stor grundvandsressource, der sørger for teknisk vand til virksomhedernes anlæg og processer. Samtidig er vi et af landets mest fiberintensive områder og dermed højdekknings- og højhastighedsområde. Strømforsyningen har en opetid på 99,99%, og virksomhederne har adgang til grøn energi, ligesom de har mulighed for at afsætte energi og overskudsvarme. Det er alt sammen faktorer, der kombineret med adgang til havn og søtransport, er helt afgørende for den fremtidige produktion af grøn energi og Power-to-X.

**BELIGGENHED
BELIGGENHED
BELIGGENHED**

VÆRD AT VIDE

Power to X betyder basalt set at lave elektricitet om til noget andet. Metoden bruges bl.a. til at skabe alternativer til fossile brændstoffer.

Strøm fra vedvarende energikilder som f.eks. vindmøller og solceller udspalter via elektrolyse brint fra vand. Brinten kan herefter bruges som den er, som brændsel til lastbiler og busser samt i industrien. Den kan også videreforarbejdes til brændstof til skibstrafikken og grøn jetfuels til lufttrafikken.

PtX

STRØM
99.99%
OPPETID

650
MEGAWATT

BIOGAS

25 km
TIL NORDEUROPAS
STØRSTE TRANSPORT-
CENTER PÅ LAND

H₂
BRINT

ILT
O₂

OVER-
SKUDS-
VARME

DERFOR ER ENSTED OPTIMAL TIL PTX

- Ensted er placeret direkte på det inter-europæiske el-net. Området er et strømforsyningshub og giver områdets virksomheder **DIREKTE ADGANG TIL GRØN STRØM** fra solcelleparker og vindenergi
- De mange store biogasanlæg i Syd- og Sønderjylland sikrer **DEN NØDVENDIGE LEVERING AF BIOGEN CO₂**, der i en synteseproces med brint omdannes til grøn metanol på PtX-anlæg
- Brint-rør til og fra Ensted kan tilsluttes det kommende European Hydrogen Backbone (Egtved-Frøslev) og åbner for **EKSPORT AF BRINT** til bl.a. Tyskland og Holland
- Aabenraas store grundvandsressource sikrer direkte **ADGANG TIL TEKNISK VAND** til PtX-produktionen
- Ensteds placering i grænseregionen giver PtX-branchen et stærkt og veluddannet rekrutteringsgrundlag for teknisk personale og **KVALIFICERET ARBEJDSKRAFT**
- Som **ERHVERVS- OG INDSKIBNINGSHAVN FOR HELE ØSTERSØ-OMRÅDET** muliggør Aabenraa Havn både levering af CO₂ til produktion samt eksport af metanol og H₂ via søvejen
- Ensted ligger **HELT TÆT PÅ FREMTIDENS STOR-AFTAGERE AF GRØNT BRÆNDSTOF TIL TUNG VEJTRANSPORT**. Padborg Transportcenter er nemlig Europas tredje mest dieselforbrugende hub
- Ensted har stort potentiale som udskibningshavn og **KORRIDORPARTNER FOR GRØNNE BRÆNDSTOFFER TIL SHIPPINGINDUSTRIEN** i Nord- og Østersø-området

DERFOR ER PTX PÅ ENSTED EN GAMECHANGER FOR AABENRAA

- Der er behov for forskning og uddannelse i den nye **PTX-TEKNOLOGI** i tæt samarbejde med branchens virksomheder. Koncentrationen af PtX-virksomheder og -viden på Ensted kan tiltrække nye **UDDANNELSER OG FORSKNINGSPROJEKTER**, og dialogen med bl.a. SDU og DTU er allerede i gang
- Den overskudsvarme, som PtX-produktionen generer, kan bruges i **FJERNVARMENETTET**. Der er stort potentiale i sammenlægning af transmissionsnet og fordeling af overskudsvarme til bl.a. **AABENRAA, SØNDERBORG, HADERSLEV OG FLENSBORG**
- De grønne energi, vi producerer i Aabenraa og eksporterer fra kommunen, fratrækkes i **KOMMUNENS CO₂-REGNSKAB** og er et vigtigt skridt på vejen til at blive **CO₂-NEUTRAL**
- **SUNDHEDSSEKTOREN OG SUPERSYGGEHUSET** i Aabenraa kan aftage og benytte **OVERSKYDENDE ILT** fra elektrolyseprocessen i PtX-produktionen

Når havn og by mødes, kan det skabe unikke arealer og spændende dynamikker – men også udfordringer. Når rummet mellem havn og by er bedst, tænkes der i løsninger, der både gavner byen og styrker havnen. I Aabenraa er området ved Sydhavn et godt eksempel. Sydhavn er i dag renoveret og ombygget, så arealet understøtter erhvervshavnen, de havnerelaterede virksomheder og nye udviklingsmuligheder. Samtidig er der skabt et unikt vindue mellem by og havn med bl.a. marina, strandpromenade og administrative bygninger. Det er et vellykket møde mellem by og havn, hvor udviklingen går hånd i hånd.

I 2021 har Aabenraa Havn solgt området Nord for Kilen til Aabenraa Kommune, der bl.a. planlægger boliger og et museum på arealet. Dermed åbnes der for attraktivt havnenært byggeri, der kan hente inspiration i og nyde godt af vekselvirkning mellem havn og by. Det hilser både by og havn velkommen. Men der er et men – og det er den nationale planlov, der kan betyde et endeligt for flere end 750 års erhvervshavn i Aabenraa. Planloven indebærer, at havneaktiviteter i sidste ende altid må vige for boligbyggeri. Beboerne i det nye havnenære byggeri kan nemlig med planloven i hånden kræve så massive begrænsninger af støj fra havnens aktiviteter, at det ikke længere vil være muligt at drive en aktiv og konkurrencedygtig erhvervshavn.

Den problemstilling opleves i disse år i flere af landets kommuner, hvor erhvervshavn og arbejdspladser må vige for privatboliger på trods af, at det aldrig var den oprindelige intention. Det skaber voldsom uro i de respektive kommuner – en uro, der ikke kan komme på et værre tidspunkt. For i disse år går udviklingen i den danske havnesektor stærkere end nogen sinde før. Det er den grønne omstilling, der har skudt gang i et helt nyt kapitel for havnene. Lige nu står alle muligheder åbne, og i Aabenraa har vi i denne sammenhæng helt

unikke og meget værdifulde ressourcer. Men vinduet mod fremtiden bliver ikke ved med at stå åbent, for konkurrencen er hård, og flere andre danske havne er allerede i fuld færd med at tiltrække investeringer, virksomheder og samarbejdspartnere inden for søtransport og Green Energy. Et udskillelsesløb er sat i gang.

De havne, der ligger lunest i svinget, er de havne, hvor det er en del af den kommunale strategi at udvikle havnene, og hvor enige byråd har vedtaget langsigtede strategier, lokalplaner og partnerskaber, der sikrer virksomhederne på havnene arbejdsro. De havne, der går til grunde, er dem, hvor politisk uro og offentlig uenighed om f.eks. mødet mellem privatboliger og erhvervshavn samt havnens arealer og kapacitet skræmmer de nationale og globale investorer væk. For hvorfor investere eller placere sig et sted, hvor fremtiden er usikker?

I Aabenraa er vi godt med, men vil vi fortsat ligge i front, kræver det, at vi fastholder enighed om både byens og erhvervshavnens rammer og udvikling. Vores havn er værdifuld og værd at værne om, så vi i Aabenraa også i fremtiden har en af Danmarks mest attraktive erhvervshavne.

Sydhavn

MØDET MELLEM BY OG HAVN

NÅR BY- OG HAVNEUDVIKLING GÅR HÅND I HÅND

AREALET NORD FOR KILEN:

98.000m²

SÅ MEGET STØJ
TILLADER LOVEN
KL. 07 - 18
PÅ HVERDAGE

Erhvervsområde:

60db

Boligområde:

45db

(40 db kl. 18-22 / 35 db kl. 22-07)

Offentligt tilgængelige
rekreative områder:

40 DB

(35 db kl. 18 -07)

OP TIL

600

BOLIGER
PLANLÆGGER
AABENRAA KOMMUNE
NORD FOR KILEN

VÆRD AT VIDE

Som international havn skal Aabenraa Havn leve op til ISPS-koden, der ikke er danske krav, men derimod den Internationale Maritime Organisations krav om sikring af havnefaciliteter. Lovgivningen er meget striks, fordi den har til formål at beskytte den internationale skibstrafik mod forsættelige ulovlige handlinger som f.eks. terror. Det er derfor, du som gæst på haven skal registreres, ligesom du vil bemærke bl.a. hegn, porte, videoovervågning og andre sikkerhedsforanstaltninger, der skal sikre uvedkommende adgang til havnens faciliteter.

Udgangspunktet er, at en facilitet skal være permanent lukket for uvedkommende. Men på trods af den høje sikkerhed og de mange restriktioner, er det alligevel lykkedes Aabenraa Havn at holde fast i lokalbefolkningens mulighed for lystfiskeri fra dele af havnens areal i weekenderne.

AABENRAA HAVN: VINDUET MOD DEN STORE VERDEN

Lige siden den tidlige middelalder har Aabenraa Havn været Aabenraas port til verden og vækstdynamo for hele områdets udvikling. Havnen og ruterne ud i verden har således sat et enormt fingeraftryk på såvel Aabenraa som Sønderjylland og den sønderjyske kulturarv.

Fra 1800-tallet og frem udviklede havnen sig til det, vi i dag kalder Aabenraa Havn og til hele Sønderjyllands førende søfartsby. I 1850'erne lå der seks skibsværfter på havneområdet, og alene værfterne beskæftigede omkring 500 mand. På et år kunne der anløbe flere end 750 skibe.

Fra Aabenraa udgik ruter til bl.a. Kina, Ostindien, Mexico og Afrika. Handlen blomstrede, og søfarten dominerede byens liv og udvikling. Det er der stadig spor efter over alt i Aabenraa. Et godt eksempel er på Løjt Land, hvor 80% af konfirmanddrengene før krigen i 1864 stak til søs.

Langfartsruter til bl.a. Fjernøsten påvirkede befolkningen, hvor festdragten fik islæt af silke, og stuerne blev pyntet med souvenirs fra

verdens fjerne afkroge. I dag vidner de store Kaptajnsgårde om Løjt Lands søfartsfortid og kan kendes på ankeret over døre eller porte og de søjleudsmykkede hoveddørspartier.

Aabenraas søfolk tog også krydderier og gastronomisk inspiration med hjem til Sønderjylland, og det har i høj grad sat sit præg på hele den sønderjyske fødevarekultur. Det er derfor, vi i Sønderjylland har tradition for at bruge krydderier som f.eks. muskat, spidskommen, karry og safran i langt større udstrækning end i andre danske områder. På samme måde er det let at genkende de britiske træk i en egnsret som f.eks. Ejrjsju, der er sønderjysk for Irish Stew. Alt sammen er det kommet hertil via havnen i Aabenraa.

Ganske som havnen historisk set har været et naturligt omdrejningspunkt for vækst og udvikling i Aabenraa, vil havnen også være det i fremtiden – hvis vi altså vælger det aktivt til. For det at have en velfungerende og attraktiv industrihavn er ikke en selvfølge, heller ikke selvom det efterhånden føles sådan efter otte århundreder med havn i Aabenraa.

NEDSLAG I HISTORIEN

1814

Krigen mod England afsluttes, hvilket skaber betydelig vækst i Aabenraas handelsflåde

1889

Der føres jernbanespor til havnen, så tømmer og andre varer kan fragtes direkte til og fra Gammelhavn

1899

Der er brug for mere kajplads, så Sydhavnen anlægges

1925

Nyhavn indvies på Kilen

1983

Sønderjyllandskajen bliver anlagt

1996

Ro-Ro terminalen indvies

2007

Aabenraa Havn fejrer 750 års jubilæum

2015

Aftalen om Aabenraa Havns overtagelse af Ensted havn og det omkringliggende areal underskrives

2021

Havnen sælger arealet Nord for Kilen til kommunen, der ønsker at byudvikle området

Aabenraa Havn overtager Ensted og kan endelig påbegynde den strategiske udvikling af området med nye aktiviteter, hvor der er fokus på bæredygtighed, recycling og Green Energy

1800

I 1800-tallet tog Aabenraas søfolk krydderier og gastronomisk inspiration med hjem til Sønderjylland, og det har i høj grad sat sit præg på hele den sønderjyske fødevarekultur.

Aabenraa og Aabenraa havn nævnes for første gang i de historiske kilder, da Christoffer 1. giver munkene i Løgumkloster toldfrihed, hvis deres skibe anløber "vor havn i Aabenraa"

1257

765

ÅRS
ERHVERVSHISTORIE

1 time
I DAG
= 1 dag
FOR 50 ÅR SIDEN

Udviklingen af både skibe og terminaludstyr har betydet, at udnyttelsesgraden af skibene er steget. Et skib tjener penge, når det sejler med gods. Derfor skal skibet ligge så kort tid som muligt i havn. Som tommelfingerregel siger man, at når man sammenligner skibsanløb i dag med skibsanløb for 40-50 år siden, svarer én time til én dag – så tiden i havn er blevet markant kortere.

